

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 143 — Štev.

VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, MONDAY, JULY 24, 1944 — PONEDELJEK, 24. JULIJA, 1944

Tel: CHelsea 3-1242

NEMŠKA ČRTA SE DROBI

Rdeče armade naglo prodirajo skozi razpadajoče nemške vrste na Poljskem in so med drugim zavzele važno železniško križišče Lublin, 25 milj pred Vislo, ki je pred Nemčijo zadnja obrambna črta. — Nižje proti jugu pa so Rusi napredovali 32 milj dospeli do Sana, ki je oddaljen od nemške Šlezije 150 milj.

Na severu so Rusi zavzeli Pskov, ključ do Estonske ter so se približali Rigi na 72 milj, glavnemu mestu Letške od Baltika. Pskov je zadnje večje rusko mesto, ki so ga še držali Nemci.

Včeraj je sedem ruskih armad na 750 milj dolgi fronti od Baltika pa do Karpatov v poletni ofenzivi v enem dnevu največ napredovalo, kajti zavzele so 1450 mest, trgov in vasi, ki so največ na poti v Varšavo in Nemčijo.

Pri Lublinu so Rusi oddaljeni samo 25 milj od Visle, kjer morajo Nemci zbrati svoje razbite divizije, ako hočejo preprečiti frontalni napad na Nemčijo.

Nižje proti jugu so Rusi napredovali 32 milj in so dospeli do Sana na 25 milj dolgi fronti od Visockoga do Lazorija. Ta armada je obšla Lvov, druge čete pa frontalno naskokujejo mesto. Visocko je 12 milj severno od Przemisla. Okoli Lvova proti več stotisoč Nemcem, da bodo obkoljeni, kakor je bilo obkoljenih in uničenih kakih pet divizij severovzhodno od Lvova. Kot poroča Moskva, je bilo pri Brodiju pobitih ali vjetih 45.000 Nemcev. Vjeta sta bila tudi dva nemška generala, ubit pa je bil general Beißer, poveljnik 340. infanterijske divizije.

Poročila iz Moskve naznanjajo, da razpada nemška črta in da tudi domača fronta se maha. Vesti o Hitlerjevem osebnem boju s svojimi generali, so dosegle nemške vojake na fronti, kar na nje zelo slabo vpliva.

Rokosovski prodira proti Varšavi

Prva beloruska armada maršala Konstantina K. Rokosovskega prodira na široki fronti v sredino Poljske in naravnost proti Varšavi. Prva ukrajinska armada maršala Ivana S. Koneva vzporedno z Rokosovskim prodira proti nemški Šleziji. Rusi so že 65 milj v Poljski in Moskva pravi, da Rusi še niso spustili cele svoje sile nad Nemce.

Brest-Litovsk in Bijalostok, ki sta glavni utrdbi na poti proti Varšavi, imata le malo vrednosti za Nemce, ker so ju Rusi obšli. Rusi so zavzeli Černe, štiri milje severovzhodno od Brest-Litovska in so oddaljenih od Bijalostoka samo še devet milj na jugovzhodu, ko so zavzeli Dobrinjivko.

Rusi so pričakovali, da bodo zadeli na največji nemški odpor na planjavah okoli Parčeva na poti proti Visli, toda Nemci niso izvedli nobenega protinapada.

Južno od Lvova so Rusi prišli do reke Gnulaje Lipe ob vznožju Karpatov. Reka izvira 25 milj jugovzhodno od Lvova ter teče proti jugovzhodu in se izliva v Dnjester 15 milj severno od Stanislava.

Maršal Stalin je v svojem dnevnem povelju naznanil padec Pskova, ki je eno najstarejših ruskih mest, ki so ga Nemci zavzeli 18. julija, 1941. Mesto je zavzela tretja baltska armada generala Ivana I. Maslenikova in prodira dalje v Estonsko ter skuša zajeti 30 nemških divizij — okoli 300.000 vojakov v baltskih državah. S padcem Pskova so Nemci zadnji važnejši kraj v Rusiji izgubili in tudi ne morejo več držati pokrajine ob Narvi v Estonski.

SENATOR TRUMAN DEMOKRATSKI PODPRESEDNIŠKI KANDIDAT

Demokratska konvencija v Chicagu je za svojega predsedniškega kandidata nominirala predsednika Roosevelta, za podpredsednika pa senatorja Harryja S. Truman-a. Medtem ko je bila nominacija predsedniškega kandidata hitro končana, se je bil velik boj med sedanjim podpredsednikom Henryjem Wallaceom in senatorjem Trumanom.

Pri prvem glasovanju je Wallace dobil 429½ glasov, Truman pa 319½. Ker pa je treba 589 glasov, da je kak kandidat izvoljen, tedaj Wallace, četudi je prejel precejšnjo večino nad Trumanom, ni bil že izvoljen za kandidata. Izgledalo pa je, da bo pri drugem glasovanju dobil dovolj glasov, da bo izvoljen. Posamezne delegacije so šle na posvetovanja, da se dogovore, kateremu kandidatu bi bilo mogoče dati več glasov, da bo izvoljen. Tekom tega posvetovanja se je

Italjanski transportni parnik potopljen

Angleški bombniki so potopili nekdanji raskošni 5000 tonški italjanski parnik Italia, ki je bil predelan v tovorni parnik.

Sofijo bodo izpraznili

Bolgarski minister za zdravje Stanišev je dovolil prosto vožnjo po železnicah in parniških vsem onim, ki se želijo izseliti iz Sofije. Vsaka družina sme s seboj vzeti prtljaje do 200 kilogramov.

Amerikanci v Pisi

Peta armada je včeraj ponoči vdrla v Piso ter zasedla del mesta ob južnem bregu reke Arno ter vse 7 milj dolgo ozemlje ob reki do morja.

Predno so Amerikanci prišli v Piso, so morali razbiti silno močne sovražne utrdbe, žične ograje in cementne ovire po cestah. Posebno močne utrdbe so bile okoli San Piero a Grado, južno od Arna blizu njegovega izliva v Tirensko morje.

Predno so se Nemci umaknili, so razstrelili vse mostove čez Arno. Navzlic hudim bojem, ki so trajali celo noč, Pisa ni posebnih poškodovana. Večina zgodovinskih stavb in spomenikov je v delu mesta severno od Arna. Nepoškodovana sta slavni viseči stolp in katedrala in Campo Santo. V južnem delu mesta je gotška cerkev Santa Maria della Spina iz 13. stoletja.

V notranjosti Italije je osma armada zmagovito končala teden trajajočo bitko za Citta di Castello.

Poročevalec za Associated Press, ki je z osmo armado, pravi, da osma armada počasi prodira čez hribe 12 milj južno od Florence in da sovražnik padka mesta ne bo mogel zadržati dlje kot komaj dva do tri dni. Tanki že prihajajo s hribov v rodovitno planjavo jugozapadno od Florence.

Ob Jadranu so Poljaki zdrbili vsak sovražni odpor in so se približali Senigalliji, ki je 17 milj severozapadno od Ancone, na tri milje.

Amerikanci, ki so vdrl v Piso, so se prepričali, da se gotška utrjena črta ne pričinja v Pisi, temveč kakih 15 milj višje proti severozapadu.

HITLER POZIVLJA ARMADO NA BOJ

Hitler je v soboto, dva dni po atentatu, izdal na armado dnevno povelje naslednje vsebine:

“Vojaki v armadi!

“Majhna klika brezvestnih častnikov je skušala umoriti mene in generalni štab in prevzeti oblast države. Božja previdnost je storila, da se je poskus izjalovil.

S takojšnjim in silovitim nastopom zvestih častnikov in vojakov doma je bila izdajalska klika iztrebljena ali aretirana v nekaj urah.

“Kaj drugega nisem pričakoval.

“Vem, da se boste, kot dosedaj, bojevali z vzgledno pokorščino in zvestobo, dokler ne bo navzlic vsemu zmaga naša.”

Poročila iz Švice pravijo, da so bili vstreljeni najbolj poznani nemški generali in med njimi so feldmaršal Walter v. Brauchitsch, feldmaršal Karl Gerd von Rundstedt, feldmaršal Sigmund Wilhelm List in feldmaršal Fritz Erich von Mannstein.

Švicarski list “La Suisse” naznanja, da je bil aretirani vrhovni poveljnik v Italiji — feldmaršal Albert Kesselring, ker je na sumu, da je bil v zvezi z zaroto proti Hitlerju; z njim sta bila aretirana dva generala in dva polkovnika njegovega štaba. Feldmaršal Kesselring, je od Hitlerja prejel najvišje vojaško odlikovanje hrastove liste z meči en dan za feldmaršalom von Rundstedtom.

Feldmaršal Rommel je v Franciji moral iz političnih vzrokov odstraniti dva divizijska poveljnika. Na njuna mesta sta bila imenovana dva polkovnika, katerih nobeden še ni star 33 let.

Medtem ko berlinski radio zatrjuje, da je bil upor generalov zaduščen, pozivlja nek častnik po podtalnem radio v Frankfurtu svoje tovariše častnike, da se z orožjem upirajo

proti Heinrichu Himmlerju, gestapovskemu načelniku, katerega je Hitler imenoval za poveljnika vsega vojaštva na domači fronti.

Oznanjevalec med drugim pravi:

“Naj Hitler ve, da je to gotovo: je še več Stauffenbergov (polkovnik grof Klaus v. Stauffenberg je položil bombo za Hitlerja. — Op. ur.) Stauffenbergov je še na tisoče.”

Nemški radio naznanja, da so bile včeraj na Hitlerjevo povelje po protestantskih in katoliških cerkvah v Nemčiji opravljene zahvalne molitve, da je Hitler ubežal smrti.

NEMCI IŠČEJO MIR

Angleški radio postaja naznanja, da je zadnje čase prišlo več visokih nemških uradnikov na Švedsko. Da stopijo v zvezo z rusko poslanico Kolontajev in z njo uredijo, da bi se pričela pogajanja za separatni mir z Rusijo. Med temi Nemci sta dr. Paul Schmidt in feldmaršal Paul von Kleist.

KUPITE EN “EXTRA” BOND DANES!

Nezgoda Churchillovega sina v Jugoslaviji

Angleški transportni aeroplan, ki je peljal zavezniško misijo, v kateri so bili major Randolph Churchill, sin angleškega ministrskega predsednika Winstona Churchilla, poznani novelist major Evelyn Waugh in drugi, je v noči 17. julija v Jugoslaviji pri pristanku treščil na tla in pričel goreti.

Churchill, Waugh in poročevalec londonskega tista “Chronicle” Phil Jordan so bili nekoliko poškodovani in so bili 18. julija z angleškim aeroplanom prepeljan v angleško bolnišnico v Italiji.

V istem poročilu je rečeno,

Upor nemških generalov

Nemški radio je sporočil iz Berlina, da je bila zarota visokih častnikov, ki je imela namen strmoglaviti nacijsko vladu in se je polastiti, zatrti in da so bili zarotniki likvidirani.

Poročilo iz Švice na United Press pravi, da so se uprli mornarji v Kielu in Stettinu, Stockholmsko poročilo pa naznanja, da je bilo aretiranih 5500 upornih častnikov in da sta se v Vzhodni Prusiji uprli dve diviziji.

Izgleda, kot da je ta zarota, ki je dosegla svoj višek z bombnim atentatom na Hitlerja, zelo razširjena po celi Nemčiji. Najznačilnejše pa je, da so jo pričeli najvišji generali. Nemška poročila pravijo, da je zaroto vodil gen. Ludwig Beck, katerega je Hitler leta 1938 odstavil kot šefa generalnega štaba, ker mu je ugovarjal glede zasedbe Čehoslovaške.

Med zarotniki je bil najbrže tudi feldmaršal Keitel, najvišji poveljnik nemških armad. Nemško poročilo pravi, da je bil na njegovo mesto imenovan general Heinz Guderian.

Poročilo, ki je prišlo iz Švice, pravi, da je feldmaršal Keitel na varnem. Druga poročila naznanjajo, da so bili aretirani feldmaršal Karl Gerd von Rundstedt, feldmaršal Fedor von Beck, general Franz Halder, general Alexander v. Falkenhäusen, gen. Kurt Zeitzler in feldmaršal Walter von Brauchitsch. Feldmaršal von Manstein je bil baje vstreljen.

Poročilo iz Stockholma pravi, da je Hitler zaradi napada in strahu pred kakim drugim napadom zelo nervozen in da je z nekaterimi svojimi pristaji na nekem zelo zavarovanem posestvu v Poranju. Poročilo iz Londona pravi, da je Hitler poklical k sebi na posvetovanje poveljnike na ruski fronti.

Tajna radio postaja Atlantik poroča, da je bil vstreljen grof Berthold von Stauffenberg, brat polkovnika grofa Klause von Stauffenberga, ki je položil bombo, ki je bila namenjena ubiti Hitlerja. Berthold von Stauffenberg je bil profesor na zavodu cesarja Viljema v Berlinu.

(V družini Stauffenberg so bili 3 sinove in ena hčerka. V poročilu sta omenjena samo dva. Hčerka je prvakinja v letalstvu, in je smatrala za naj

da je Vladislav Ribnikar, podpredsednik vlade maršala Tita, bil operiran in je sedaj na okrevanju.

Aeroplan, ki je peljal misijo, je odletel ponoči in je priletel blizu jugoslovanskega letališča. Takoj so pritekli partizani in zaveznički, da pomagajo reševati.

Pet mož posadke je bilo ubitih in ravno tako nek jugoslovanski partizanski častnik in neka partizanka. Angleški letalski poročnik je bil ranjen in je 19. julija umrl. Nekaj ruskih častnikov je bilo tudi ranjenih, eden med njimi tudi ožigan.

boljšo preiskusevalno pilotka v celi Nemčiji.)

Iz Nemčije prihajajo različna poročila o uporih in izgredih. Tako je prišlo do populičnih bojov v Berlinu in tudi v Frankfurtu, uprli so se poveljniki v Monakovem, Bremenu, Stuttgartu, Schweinfurtu in Lincu; nemiri so ve vzhodni Prusiji, na Bavarskem in v Poljski Šleziji itd.

Te vesti pa niso potrjene. Druge vesti pa naznanjajo, da Heinrich Himmler izvršuje svoje mesarsko delo po celi

Nemčiji in pusti streljati sumljive ljudi in tudi ženske. Neko stockholmsko poročilo pravi, da je bilo od četrtka aretiranih ali pa vstreljenih 5500 oseb. Mnogi so izvršili samomor.

Stockholmski listi naznanjajo, da so berlinski listi prinesli uradne fotografije sobe, v kateri je bil izvršen atentat na Hitlerja. Slike kažejo veliko sobo, v kateri je vse razmetano in pohištvo vse razbito; Hitler in Mussolini gledata razdejane. Te slike tudi kažejo, kako Hitler seže Mussoliniju v roko z levico, kar pomeni, da je njegova desnica ranjena.

Boji v Franciji

Mussolinijev pozdrav Hitlerju

Zavezniška infanterija, ki prenaša največjo težo bojev v Normandiji, je včeraj zavzela več nemških postojank in odbila vse nemške protinapade. Obe strani se sedaj pripravljata na veliko bitko, ki se more pričeti vsak čas.

Nemška artilerija neprestano obstreljuje St. Lo, vsled česar

Največja zavezniška pridobitev v nedeljo je bilo zavzetje Emieville, šest milj vzhodno od Caena. Angleška infanterija je napravila sicer majhno, toda zelo važno odprtino v nemški utrjeno črto, ki v polkrogu brani Vimont, Argences ter železnice in ceste, ki peljejo proti jugozapadu.

Nemška poročila pravijo, da feldmaršal Rommel vsak čas pričakuje novo ofenzivo druge zavezniške armade. Zavezniška artilerija je že pričela obstreljevati sovražnikovo črto.

Delavske vesti

Konec štrajka hotelskih uslužbencev v Los Angeles

Iz Los Angeles, Cal., prihaja poročilo, da so uslužbenci kuhinj hotela Ambassador v imenovanem mestu v minulem juniju pričeli štrajkati, vsled česar so morali imenovani hotel dne 29. junija zapreti. Stavkarji so se dne 19. t. m. vrnili na delo, kajti tozadevna pogajanja med unijo stavarjev in odborom za vojna dela, so se sedaj pričela in vse izgleda tako, da bodo lastniki velikega hotela ugodili zahtevam svojih kuhinjskih uslužbencev.

Steklarji Kimball Glass Co. so na stavki

Tisoč petsto steklarjev, ki so uslužbeni pri Kimball Glass Co., v Vineland, N. J., in ki so člani svoje unije, katere je članica organizacije AFL, baje niso patrijotični. Imenovana družba izdeluje namreč potrebne steklene “viale”, ki so potrebni za transportacijo krvne plazme in penicilina. Dosedaj se njihovim zahtevam glede povečanja zaslužka in drugih ugodnosti, ni ugodilo, in — unija je zapretila, da bode pozvala na štrajk še nadaljnih 18.000 steklarjev, ako se jim plača ne poveča za pet centov na uro.

Pri tem seveda niso uvaževali dejstva, da ima vojna uprava le malo zalogo zgoraj omenjenih potrebščin. Naši vojaki ne štrajkajo in njihova plača tudi ni baš velika. Toda oni potrebujejo plazmo in penicilin, in tako bode družba morda vendarle dala štrajkarjem zahtevani nikl na uro.

Konec štrajka v Willow Run Fordovi tovarni v Detroitu

Iz Detroit, Mich., se javlja, da so zopet pričeli z obratovanjem Fordove tovarne Willow Run, kjer izdelujejo bombnike za naše aviatorje. Tovarna je bila od 15. julija nadalje zaprta, kajti delavci, ki so bili zaposleni pri dvigalnih strojih so zaštrajkali. Zaštrajkalo je 5000 delavcev te stroke, kateri vsi so bili člani unije št. 50 od United Automobile Workers (CIO). Zastopniki delavstva so pa tekom štrajka pričeli z agitacijo, da se vrnejo štrajkarji na delo, na kar se je vršilo tozadevno glasovanje članov imenovane unije. Delavci so jedoglasno glasovali v prid takojšnjega pričetka z delom. — Glede pritožb delavcev, ki so štrajkali, se bode te dni razpravljalo, in vse kaže na to, da se bode njihovim zahtevam ugodilo.

Slovenski Parlament

PRVO ZASEDANJE SLOVENSKEGA NARODNEGA OSVOBODILNEGA SVETA — 19. in 20. FEB. 1944

SKLEPI IN ODLOKI

1944

IZDALO PREDSEDSTVO

Slovenskega Narodnega Osobodilnega Sveta, (SNOS.)

U V O D

Prvo zasedanje SNOS, ki se je vršilo dne 19. in 20. februarja 1944, je brez dvoma mejnik v razvoju slovenskega narodnega osobodilnega gibanja. Če so vsa naša večja zborovanja — tudi Kočevski zbor zaslancev slovenskega naroda — doslej pretresala predvsem tak politična vprašanja, ki so značilna za množično gibanje, je prvo zasedanje SNOS neposredno in ustvarjalno razpravljal o graditvi narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije, o graditvi naše ljudske demokracije, o gospodarskih vprašanjih, o prosvetnih in kulturnih problemih. Odloki, ki jih je sprejelo prvo zasedanje SNOS in ki jih v celoti vsebuje pričujoča brošura, niso več samo odloki, kakršni so doslej spremljali bolj ali manj samorasli, iz neposredne narodne osvobodilne borbe izvirajoči in neposrednim potrebam narodnega osobodilnega gibanja ustrezni pohod slovenske narodne oblasti, temveč so že neprimerno več. So temelji naše narodne oblasti in ljudske demokracije v — svobodni bodočnosti.

Osrednji dokaz za tako trditeljsko Deklaracijo o vzpostavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije, Deklaracija o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva ter Odlok o razpisu volitev v Narodne Osobodilne odbore.

Deklaracija o vpoustavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije nudi jasen obris narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije. Deklaracija o dolžnostih in pravicah slovenskega ljudstva, zlasti pa Odlok o volitvah v Narodne Osobodilne odbore jasno podaja osnove pristne ljudske demokracije, zgrajene na zakonitosti ter najbolj demokratičnih načelih o istočasnosti zakonodajne, odnosno naredbodajne in izvršne oblasti, o samoupravi, o rasti višjih samoupravnih organov na temelju nižjih, o odgovornosti navzgor in navzdol, o dejanskem stanju za ljudsko kontrolo nad delom ljudskih predstavnikov in predstavništev.

Skozi prizmo teh dokumentov je treba razmotirati tudi druge odloke, sprejete na prvem zasedanju SNOS. V tej zvezi naj zlasti naglasim Odlok o ukinitvi Varnostnoobveščevalne službe kot posebne, izredne organizacije s posebnimi izrednimi pooblastili ter Odlok o vzpostavitvi verske komisije, ki predstavlja ponovno zakon-

ska jamstvo za svobodo vesti, veroizpovedi in bogocastja.

Nikakor ni slučaj, da se je prvo zasedanje SNOS vršilo po zgodovinskem drugem zasedanju AVNOJ-a. (Spis o drugem zasedanju AVNOJ-a bomo priobčili v listu tekoma tedna. — Op. ured.) Če je Kočevski Zbor skupno s podobnimi zbori pri drugih narodih Jugoslavije sodil med temeljne pogoje za drugo zasedanje AVNOJ-a, pa je druga zasedanja AVNOJ-a nujna osnova za sistematično graditev resnične narodne oblasti tako pri slovenskem kakor pri ostalih jugoslovanskih narodih. Tudi iz tega je razvidna neizpodbitna resnica, da sta graditev močne Jugoslavije in graditev demokratične oblasti jugoslovanskih narodov — isti, popolnoma isti proces, pri katerem se ne moremo odreči prve njegove strani, ne da bi se bkrati odrekli druge, in obratno.

Narodno osvobodilno gibanje je pod genialnim političnim in vojaškim Titovim vodstvom doseglo že svojo višjo stopnjo.

Če se je naša politika doslej predvsem ukvarjala z združevanjem vsega pozitivnega, kar narod premore — v narodni osvobodilni borbi, — se sedaj ukvarja že tudi z problemi graditve, smotrene, načrtne, v perspektivo usmerjene graditve demokracije in narodne oblasti. Če je torej naša politika imela predvsem pečat političnega gibanja, nosi sedaj že tudi državniški pečat. To pa hkrati pomeni, da je naša osvobodilna slovenska in jugoslovanska politika, ki jo je v svojem referatu na prvem zasedanju SNOS tako izpržno s pogledom preteklost in bodočnost, analiziral podpredsednik NKOJ in IOOF, naši vodilni tovarši Edvard Kardelj, že pričela roditi sadove, ki jih narod od nje pričakuje — ne le za osvoboditev, temveč tudi za svojo srečno bodočnost.

Včasih smo Slovenci sami sebe imenovali narod — hlapcev, a Osvobodilna borba nas je preoblikovala v narod — borecev. V sedanjem razdobju osvobodilnega boja rastemo hkrati kot — državni narod, ki gradi svojo ožjo slovensko in skupno jugoslovansko narodno oblast v nerazdružljivi povezanosti z enako državnimi narodi — federativne, bratske in prav zato močne Jugoslavije,

ODLOK

Predsedstva SNOS o sklicanju SNOS k prvemu rednemu zasedanju s katerim je predsednik Josip Vidmar odprl zasedanje.

Predsedstvo SNOS je s svo-

jim odlokom z dne 5. februarja 1944 sklicalo člane SNOS k prvemu zasedanju. Ta odlok se glasi: SNOS se sklicuje na prvo redno zasedanje, ki se bo vršilo od dne 19. II. 1944 dalje v kraju, ki bo članom posebej sporočen. — Kot predsednik SNOS ugotavljam, da je prvo zasedanje odprto.

VERIFIKACIJSKA KOMISIJA

Izvoljena na prvem zasedanju SNOS. Prvo zasedanje SNOS je soglasno izvolilo naslednje svoje člane v svojo Verifikacijsko komisijo: dr. Darka Černeja, Lidijo Šentjare, in prof. Joška Zemljaka.

SKLEP

O PREIMENOVANJU SLOV. NARODNEGA OSVOBODILNEGA ODBORA

Zaradi oblikovanja organov narodne oblasti, sklene Slovenski Narodni Osobodilni Odbor; Člen 1. Slovenski Narodni Osobodilni Odbor se kot najvišji zakonodajni in izvršni organ na slovenskem ozemlju preimenuje v SLOVENSKEGA NARODNEGA OSVOBODILNEGA SVETA.

TISOČ DOLARJEV ZA REVEŽE

Piše Janko N. Rogelj.

Blagajnik slovenske sekcije Jugoslovanskega Pomožnega Odbora mi je poslal račun za mesec junij 1944. Denar so poslali sledeči:

Joseph Okorn, blagajnik lokalnega odbora št. 2, Cleveland, O. \$1500.00; Jacob Brljavec, blagajnik št. 32, So. Chicago, Ill., \$25.00; Mary Tomec, (Glas Naroda), \$3.00; Frank Mojza, Smithfield, Pa., \$1.00; Albert Kahlenbert, Los Angeles, Cal., \$5.00; Anton Cedilnik, blagajnik lokalnega odbora št. 34, Detroit, Mich., \$70.00; Anton Zornik, Herminie, Pa., \$10.00; Andrew Tomazich, Chicago, Ill., \$2.00; Joseph Sašek, blagajnik lokalnega odbora št. 28, East Helena, Mont. \$54.50; Mike Kusel, Chicago, Ill., \$5.00; Louis Champa, blagajnik lokalnega odbora št. 6, Ely, Minn., \$200.; obresti na Reliance Federal banki \$42.25; in narasle obresti od vojnih bondov \$199.71.

Skupni donodki za mesec junij \$2,037.96.

V BLAGAJNI JPO-SS JE SEDAJ \$74,691.27.

Tisoč dolarjev za reveže, je današnji naslov. Zakaj? Vzrok imam za ta napis. Da, tisoč dolarjev je dal ameriški Slovence za našo pomožno akcijo. Isti Slovence je prispeval za Ruski pomožni odbor ali ruski rdeči križ kar dva tisoč dolarjev. To še ni vse. Ameriškeemu rdečemu križu je poslal \$1500.00. To je kar \$4500.00 v dobre namene.

In kdo je ta ameriški Slovence? Odvisen od slovenskih obmejalec? Je-li zaslužil denar pri Slovenceh? So mu Slovenci pomagali do denarja? Ne eno — ne drugo. Mož si je sam pridobil to srečo in premoženje, ne da bi mu ameriški Slovenci pomagali. Toda ostal je zvest sin svojega naroda, zvest narodu tudi takrat, ko narod trpi in potrebuje nujne podpore.

V Clevelandu in po drugih mestih imamo Slovence, ki bi tudi lahko dali. Toda niso se odzvali. Svojega naroda ne poznajo več, ker imajo dohtarje pod palcem. Danes so tovarnarji, obrtniki, profesionalci, uradniki, itd., toda so se "po-amerikanizirali," kadar je potreba, kaj dati za svoje trpeče brate in sestre onkraj morja. In vsi ti živijo od naših ameriških Slovencev, jemljejo slo-

slaviji zajamčene slovenskemu narodu vse pravice, ki mu pripadajo kot svobodnemu narodu, se SNOOS kot najvišje zakonodajno in izvršno telo slovenske narodne oblasti v ime slovenskega naroda zavezuje, da bo slovenski narod častno izvršil obveze, ki izhajajo iz njegove pripadnosti federativni Jugoslaviji na čelu z Nacionalnim komitetom Osvoboditve Jugoslavije kot začasno vladno telo Jugoslavije, kot najvišjim zakonodajnim in izvršnim organom oblasti narodov Jugoslavije.

SNOS izjavlja, da slovenski narod kot del demokratične federativne Jugoslavije ne priznava nikomur razen AVNOJ-u in NKOJ-u pravice, da ga zastopa pred inozemstvom. Zato pričakuje, da bodo zavezniške vlade odredile vsako nadaljnjo podporo izdajalski begunski vladi v Kairu ter da bodo priznale demokratično voljo slovenskega in vseh drugih narodov Jugoslavije s priznanjem NKOJ kot edine zakonite vlade Jugoslavije.

(Nadaljevanje sledi.)

DEKLARACIJA O POTRDI TVI DELA SLOVENSKE DELEGAOLJE NA DRUGEM ZASEDANJU AVNOJ-A

Prvo zasedanje Slovenskega Narodnega Osobodilnega Sveta v celoti odobrava in potrjuje delo slovenske delegacije na drugem zasedanju Protifašističnega Sveta Narodne Osvoboditve Jugoslavije z dne 29. novembra 1943 v Jajcu.

Slovenski narod se je združil z narodi Srbije, Hrvatske, Makedonije, Črne gore ter Bosne in Hercegovine v enotni državni skupnosti, v federativni Jugoslaviji, zgrajeni na principih resnične ljudske demokracije in narodne enakopravnosti, svobodne, po svoji lastni volji, na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe, vključno pravico oцепitve, pa tudi združitve z drugimi narodi.

Zavedajoč se, da so v demokratični in federativni Jugos-

lovenski denar, toda usmiljenih src nimajo, da bi dali. Vse drugačno mnenje ima Mr. Peter Lustrik, ki je po dvakrat dal \$500.00 za našo pomožno akcijo. To je tisti mož, ki je ostal zvest svojemu narodu, in katerega ime ne bo pozabljeno v slovenski zgodovini onkraj morja.

Prav tako je naklonjena naši pomožni kaciji Mrs. Lustrik, ki se vseh ozirih strinja s svojim možem. Hvala ji za njeno naklonjenost.

(Nadaljevanje na 2 strani.)

JUGOSLOVANSKI POMOŽNI ODBOR V AMERIKI SLOVENSKA SEKCIJA

Glavni uradniki:

Predsednik: Vincent Calkins, 2639 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. SNPJ
Podpredsednik: Josephine Erjavec, 527 N. Chicago St., Joliet, Ill. SZZ
Tajnik: Joseph Zalar, 351 N. Chicago St., Joliet, Illinois KSKJ
Blagajnik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Illinois SZS
Nadzorniki: John Gornik, 6403 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio SDZ
John Ermenc, 739 W. National Ave., Milwaukee, Wisc. SPZS
Frank J. Wedic, 301 Lame Street, Joliet, Illinois DSD
Josephine Zakrajsek, 7603 Cornelia Ave., Cleveland, Ohio PS
Franc Česenik 5700 Prosser Ave., Cleveland, O. SMZ
Direktor publicitete: Janko N. Rogelj, 6208 Schade Ave., Cleveland, O. ABZ

LOKALNI ODBORI JPO, SS.

Lokalni odbor št. 1, Joliet, Ill.
Predsednik: Jos. Zalar, 351-3 N. Chicago St., tajnik: John Adamich, 1120 Highland Ave. in blagajnik: Louis Komerl, 754 N. Hickory St.
Lokalni odbor št. 2, Cleveland, Ohio.
Predsednik: John Pollock, 6407 St. Clair Ave.; tajnik: Frank Turek, 6117 St. Clair Ave. in blagajnik: Joseph Okorn, 1006 East 98 Street.
Lokalni odbor št. 3, Chisholm, Minn.
Predsednik: Frank Kne, 415-3rd St., N. W.; tajnica: Margaret Janesich, 905 5th Street, N. W. in blagajnik: John Lamuth, 26-3rd Street, N. W.
Lokalni odbor št. 4, Sheboygan, Wis.
Predsednik: Marie Prinsland, 1034 Dillingham Ave.; tajnika: Johanna Mohar, 1138 Dillingham Ave. in blagajnik: Martin Jelenc, 1027 S. 8th St.
Lokalni odbor št. 5, Milwaukee, Wis.
Predsednik: John Oblak, 215 W. Walker St.; tajnik: Rev. D. M. Setalcar, 1210 So. 61st St. in blagajnik: Rev. Anton Schittler, 833 W. Mineral St.
Lokalni odbor št. 6, Ely, Minn.
Predsednik: Anton Zbaniak, AFU Building; tajnik: Ivan Tausell, Ely, Minn. in blagajnik: Louis Champa, Sr., Ely, Minn.
Lokalni odbor št. 7, St. Louis, Mo.
Predsednik: Geo. Kovacevich, 2003 S. Jefferson St.; tajnik: Eusebio Ruiz, 401 E. Marceau St. in blagajnik: John Marušk, 2751 Park Ave.
Lokalni odbor št. 8, Chicago, Ill.
Predsednik: Anton Krapenc, 1636 W. 21st Place; tajnik: John Gottlieb, 1845 West Cermak Rd. in blagajnik: Leo Jurjovec, Sr., 1840 W. 22nd Place.
Lokalni odbor št. 9, Washburn, Ill.
Predsednik: Anton Kobal, 1015 Commonwealth Ave., North Chicago, Ill.; tajnik: Joseph Zorc, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill. in blagajnik: Frank Nagode, 913 McAllister St., Washburn, Ill.
Lokalni odbor št. 10, Lloyd, Pa.
Predsednik: Joseph Matijev; tajnik:

Shington St.; tajnik: Frank Okoren, 4750 Pearl St. in blagajnik: George Pavlakovich, 4573 Pearl St.
Lokalni odbor št. 22, La Salle, Ill.
Predsednik: Leo Zevnik, Lincoln Ave.; tajnik: Frank Koblisek, Garfield Ave. in blagajnik: Emma Shinkus, 717 5th Street.
Lokalni odbor št. 23, Johnstown, Pa.
Predsednik: Andrew Vidrich, 706 Forest Ave.; tajnik: John Langerholc, Jr., 516 Linden Ave. in blagajnik obnem.
Lokalni odbor št. 24, Trinidad, Colo.
Predsednik: Math Karcich, 1011 Lincoln Ave.; tajnik: John Lipce, P. O. Box 26, Bon Carbo, Colo. in blagajnik: Frank Tomažin, 1802 Linden Ave.
Lokalni odbor št. 25, Claridge, Pa.
Predsednik: John Korče, R. D. 1, Export, Pa.; tajnik: Anton Zornik, Box 202, Herminie, Pa.; in blagajnik: Alexander Škerl, Export, Pa.
Lokalni odbor št. 26, Indianapolis, Ind.
Predsednik: Louis Zaidarsic, 938 N. Ketchum St.; tajnika: Jennie Gerbick, 718 N. Holmes Ave. in blagajnik: Anton Hren, 928 N. Haugh Street.
Lokalni odbor št. 27, Strabane, Pa.
Predsednik: John Bevec, Box 16, Strabane, Pa.; tajnik: John Bole, Box 128, Strabane, Pa.; in blagajnik: John Troha, Strabane, Pa.
Lokalni odbor št. 28, E. Helena, Mont.
Predsednik: Louis Smith, P. O. Box 371; tajnik in blagajnik: Joseph M. Sašek, P. O. Box 331.
Lokalni odbor št. 29, Bridgeport — Boydsville, Ohio.
Predsednik: Joseph Snoj, R. F. D. 1 Box 7, Bridgeport, Ohio; tajnik in blagajnik: John Vitez, Box 848, Barton, Ohio.
Lokalni odbor št. 30, San Francisco, Calif.
Predsednik: Andrew Leksan, 549 Rhode Island St.; tajnik: Joseph Fabian, 534 Utah St. in blagajnik: Valentine Laharnar, 702 San Bruno Ave.
Lokalni odbor št. 31, Eveleth, Minn.
Predsednik: Jacob Setnikar, Box 152; tajnik: John Habjan, 610 Douglas Ave. in blagajnik: John Pauchnik, 727 Summit St.
Lokalni odbor št. 32, So. Chicago, Ill.
Predsednik: Frank Kosic, 9753 Avenue J; tajnik: Louis Kosele, 9842 Ewing Ave. in blagajnik: Jacob Brljavec, 10121 Ave. M.
Lokalni odbor št. 33, N. Braddock, Pa.
Predsednik: Nikola Pavlakovich, 1513 Brinton Ave.; tajnik: Anton Rednak, 1719 Poplar Way. in blagajnik: Frances Marthabus, 1015 Braddock Avenue.
Lokalni odbor št. 34, Detroit, Mich.
Predsednik: Mathew Urbas, 12023 Whitcomb; tajnika: Katherine Kralnz, 17838 Hawthorne Ave., in blagajnik: Anton Cedilnik, 1221 Nevada.
Lokalni odbor št. 35, Cleveland, Ohio. — (Okrožje Collinwood.) Predsednik: Joseph Terbižan, 14707 Hale Ave.; tajnik: Joseph Durn, 15605 Waterloo Rd. in blagajnik: John Leskovec, 946 East 250 St., Euclid, Ohio.

Lokalni odbor št. 36, Girard, Ohio. — Predsednik: Anton Kiki, 16 East Lucius Ave., Youngstown, Ohio; tajnik Rezek, 167 Trumbull Ave., Girard, Ohio; in John Rovon, 62 Smithsonian St., Girard, Ohio.
Lokalni odbor št. 37, Cleveland, Ohio. — (West Park okrožje. — Predsednik: Ivana Zalar, 11920 Longmead Ave.; tajnika: Cecilia Brodnik, 4592 West 130th St.; in blagajnik: Josephine Bizjak, 13101 Crossburn Ave.

DELO DOBE

ZENSKO za ščanje pisarn. lahko delo, Tedenska plača \$20.25. Vprašajte na: 515 Madison Ave., New York City. So. lu 700, vhod iz 33. ceste. (7-21 do 8-3)

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan. (V slovensčini) Cena 50 centov

Dobite pri Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Note

za KLAVIR ali PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jezeru Kolo
- * Spavaj Milka Moja
- * Orphan Walts
- * Dekle na vrtni
- * Oj, Marička, peglajaj
- * Barčica
- * mladi kapetani
- * Cremo na Stajersko
- * Stajerski
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Zidana marelja
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptica ta male
- * Kadar boš ti vandrati šel
- * Helena Polka
- * Slovenska Polka
- * Pojdi z menoj
- * Dol s planine

ZVEZEK 10 SLOVENSKE PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad

Moje dekle je še mlada Barbara polka

Naročite pri:

Knjigarni Slovenic Publishing Co. 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je združila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prili naseljeni v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredne in najbogatije države na svetu. Sedaj je prišel čas, da združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihove svobode in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogli naslov knjige prevesti in angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče arde milijonov... Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošljim Money Order na \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime
St., ulica ali Box št.
Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom. Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

